

Rapportage Indicatoren Opbrengsten (RIO)

- voor scholen die eruit willen halen wat erin zit -

Uitgangspunt

Als het over opbrengsten van het onderwijs gaat, vinden wij dat de school eruit moet halen wat erin zit. De onderwijsinspectie vindt dat ook: 'De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.' ([Brochure Toezichtkader PO / VO](#)). Wij vinden dat we deze kenmerken het beste kunnen bepalen op basis van de gemeten aanleg (intelligentie) van de leerlingen. In dit hulpmiddel vergelijken wij voor het in beeld brengen van de opbrengsten dus de aanleg/potentie van de leerlingen met hun resultaten. Eenvoudig gezegd: van een leerling met de potentie A (de beste 25%) verwachten wij ook een niveau A.

Doel

Met dit hulpmiddel willen we op een eenvoudige, compacte en overzichtelijke wijze de opbrengsten rapporteren aan de inspectie. We beperken ons dan ook uitsluitend tot datgene wat de inspectie vraagt ([Analyse en waarderingen van opbrengsten](#)). Het rapport bevat daardoor uitgeprint hooguit twee A4-tjes.

Werkwijze

We maken gebruik van de gegevens uit uw leerlingvolgsysteem. De scores moeten uitgedrukt kunnen worden in de niveaus A/E of I/V, dat is ook bij andere dan Cito-toetsen thans doorgaans het geval.

Daarnaast maken we gebruik van de gegevens van (klassikale) aanleg/intelligentietesten,

waarvan de scores eveneens uitgedrukt kunnen worden in de niveaus A/E of I/V.

Sommige testen doen dat standaard. Wanneer de test een percentielscore geeft, kunt u eenvoudig zelf het A/E of I/V niveau erbij zoeken*.

Berekening

Voor het berekenen van het opbrengstpercentage hanteren wij de uitgangspunten die worden beschreven in de handleiding van de Drempeltest:

Stel dat u rapporteert dat 68% van de leerlingen laat zien waartoe zij in staat is, dat 22% van de leerlingen zelfs iets méér laat zien dan u op basis van de gemeten aanleg zou verwachten en dat tot slot 10% van de leerlingen minder laat zien dan waartoe ze in staat is.

Wat is dan de conclusie?

Als het uitgangspunt is dat u eruit wilt halen wat erin zit, heeft u met 10% van de leerlingen een probleem. Dat 22% méér laat zien dan erin zit, zou de notie kunnen doen ontstaan dat hiermee die 10% ruimschoots gecompenseerd wordt ...

Toch is het in onze ogen niet verstandig deze interpretatie te hanteren. Om het eenvoudig en overzichtelijk te houden, zou de school dicht bij haar uitgangspunt moeten blijven: eruit halen wat erin zit. Als dat (meer dan) slaagt, dan is het in orde. De aandacht dient echter te blijven uitgaan naar het percentage leerlingen bij wie dat niet lukt. Daar ligt immers nog een opdracht. Met andere woorden, de school zou moeten rapporteren in percentages 'gerealiseerd'. Op basis daarvan zou je 'vakken', leerjaren of scholen ook kunnen vergelijken (eventueel aan de hand van een landelijke norm). Stel dat het percentage 'gerealiseerd' bij rekenen/wiskunde op uw school 72% is en bij taal/ lezen 88%. Dan zou de aandacht voor het verbeteringsbeleid moeten uitgaan naar rekenen/wiskunde.

Omdat de hier genoemde Drempeltest ook een schooladvies voor het VO geeft, kunt u zich afvragen of een eindtoets –naast de op bovenstaande wijze gewaardeerde gegevens uit uw leerlingvolgsysteem- nog iets toevoegt ...

Tot slot wordt de samenstelling van de leerlingenpopulatie nog vergeleken met de landelijke verdeling. Zo kunt u zien of uw school meer of minder dan gemiddeld beschikt over leerlingen met veel of minder aanleg.

*) E = 0 t/m 10, D = 11 t/m 25, C = 26 t/m 50, B = 51 t/m 75 en A = 76 t/m 100.

V t/m I wordt verdeeld in vijf groepen van 20 (0 t/m 20, 21 t/m 40 enz.).